

*hogy ilyenekre ok nincs s hogy a helyzet ekszigenciái tekintetében nevezetesebb el-
lentetek a törvényhozás faktorai között
egáltalán fenn nem állanak.*

Ezeknek az objektív faktumoknak minden kétséget kizáró megállapítása után a konkrét kibontakozást, a válság megoldását megtalálni valóban nem lehet nehéz.

A villamos vasut fejlesztése.

— Megnyitják a Tisza Lajos-körúti vonalat. —

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön délután ülést tartott a villamos vasúti bizottság. Az ülésnek legfontosabb teendője az volt, hogy a villamos vasutat kötelezzék a várossal kötött szerződése értelmében a Tisza Lajos-körúti vonal megnyitására, azonban ez főlegessé vált, mert a társaság már előbb bejelentette, hogy ezt a vonalat még ebben az évben, lehetőleg július havában megnyitja.

Megelégedéssel vette tudomásul a bizottság ezt a bejelentést, valamint azokat a bejelentéseket is, amelyeket Rosenfeld Nándor igazgató az ülésen tett. Az igazgató előadásából kitűnt, hogy a vállalat nem ragaszkodik szorosan a szerződéshez, hanem áldozatok árán olyan újításokat is léptet életbe, amelyekre kötelezve nincs, de amelyek a közönség kényelmét szolgálják. Elmondotta az igazgató, hogy a vonalakon sokkal sürűbben járatnak kocsikat, mint azt a szerződés megállapítja és a társasági anyagi áldozatok árán színházi járatokat tart fenn és a közönséget az előadás után minden vonalon elszállítja.

A bizottság üléséről tudósításunk a következő:

Balogh Károly tanácsos elnökolt az ülésen, amelyen rajta kívül megjelentek Tóth Mihály főmérnök, Borkányi Zoltán tanácsjegyző, Kovács József dr., Szijjártó Albert, Wimmer Fülöp, Csernovics Agenor bizottsági tagok és Weiner Miksa és Rosenfeld Nándor a villamosvasut részéről.

Balogh Károly tanácsos ismerteti a társaság mérlegét és ebből kitűnik, hogy legutóbb 544,000 korona volt a bruttó jegybevétele. A társaság eddig kötelezettségeinek eleget tett, beszerelte a pótkocsikat kettő kivételével. Előadja a tanácsos, hogy a társaság bejelen-

tette már a polgármesternek, hogy a Tisza Lajos-körúti vonalat kiépíti, mert erre a várossal kötött szerződése kötelezi. Ismerteti a tanácsos a területhasználatra vonatkozó szerződéses intézkedéseket. Indítványozza, hogy állapítsák meg azt az időt, amikor a társaság az új vonalat forgalomba helyezni tartozik. Azt hiszi, hogy július elsejére már az új vonalat meg lehet nyitni.

Rosenfeld Nándor igazgató előadja, hogy a vágányokat már letették, amikor a körutat aszfaltozták és most csak a vezetéket kell fölállítani. Kombinációba vették, hogy a Tisza Lajos-körúti vonalat közvetlen összeköttetésbe hozzák a Szeged-állomással és a Gedó-vonallal és a megnyitandó új vonalon a pénzügyigazgatóságtól elindulva, a Gizellatérén át, közvetlenül ki lehet menni a pályaudvarra. Elmondja, hogy a társaság nem ragaszkodik szorosan a szerződéshez és a fővonalon az előírt öt pernyi időköz helyett három és fél, gyakran három pernyi időközben indít kocsikat. A Gedói vonalon a tizenkét pernyi időközöt hatra akarják a közeljövőben leszállítani és ezért négy kitérőt fognak építeni. Meg kell említeni, hogy a szerződés szerint ezen a vonalon a társaság csak husz pernyi időközben lenne köteles kocsikat járatni. Az erre vonatkozó terveket a társaság a napokban fogja beterjeszteni. Arra kéri a hatóságot, intézkedjék, hogy a Tisza Lajos-körúti vonalra vonatkozó terveket gyorsan intézzék el, hogy a tanácsos által megállapított dátumot, amelyet a társaság részéről is elfogad, pontosan be lehessen tartani.

Weiner Miksa kéri, hogy ne mondják ki határozottan azt, hogy július elsejére a vonalat meg kell nyitni.

A bizottság kimondotta, hogy a miniszteri jóváhagyás leérkezésétől számított két héten belül tartozik a társaság az építkezést megkezdeni.

Ezután a folyó ügyekről esett szó. Szóba került a szerződésnek az a pontja, amely a jegyek áráról intézkedik. Eszerint 1914-ben a mostani 12 filléres szakaszjegyek árát 10 fillérre szállítják le.

Bejelentette az igazgató azt is, hogy a társaság nagy anyagi áldozatok árán színházi járatokat tart fenn és a színházi előadás után minden irányban indít kocsikat. Ezt a bejelentést a bizottság elismeréssel vette tudomásul és ezzel az ülés véget is ért.

Királyi kihallgatások.

— A válság megoldása. —

(Saját tudósítónktól.) A csütörtöki napon kezdte meg a felség a kormányválság megoldása dolgában a kihallgatások sorozatát s régi alkotmányos szokás szerint elsősorban az országháza két elnökét, Csáky Albin grófot és Návay Lajost hallgatta meg a király. E kihallgatások rendesen csak formalitások, most azonban minden oldalról nagy és rendkívüli jelentőséget tulajdonítottak az első két kihallgatásnak s teljes joggal.

A felség a két Ház elnökétől a politikai helyzetről érdeklődött. Az elnökök ezuttal az összes aktuális kérdésekről nyilatkoztak, mert a királynak érdeklődése minden irányba kiterjedt. Az audienciáról természetesen semmi sem szivárgott ki.

Csáky Albin gróf negyedtizenegykor Schönbrunnba hajtatott, ahonnan félegy után érkezett vissza szállására és megérkezésekor azonnal fogadott. Csáky gróf meghülésről panaszkodott s hozzátette egyúttal, hogy öfelsége pompás színben van és szellemi frissesége egyszerűen bámulatos. Tizenegy óra után három perccel ment be a királyhoz s öt perccel tizenkettő előtt jött ki onnan. Munkatársunk kérdésére meg ezt mondotta:

— A király kegyesen fogadott s minden nyugtalanság, izgalom nélkül *érdeklődött valamennyi aktuális politikai esemény iránt.* Természetesen sem az én előterjesztésemről, sem a király nézeteiről és nyilatkozatairól én nem szólhatok.

Egy óraker érkezett vissza Návay Lajos, aki tizenegy óraker ment ki automobilon Schönbrunnba. Kijelentette, hogy kihallgatása ötven percig tartott. Öfelsége kegyes volt, minden irányban érdeklődött s rendkívül pompás, friss színben van.

Návay az Imperial-szállóba visszatérve, a *Budapesti Tudósító* munkatársának ezt mondotta:

— Öfelsége kegyesen fogadott és Csáky

látnia kell, hogy nyers kalmároké a jog, a becsület és őt csak megalázás illeti, — méltán gyűlölet kel a honhűség helyén. Megöl mindent a hazugság. A Haza minden, az Ember elveszett.

Régi ok, — frissült alkalom, szépet tenni néked vénhedt matrona. Hazaszeretet. Halld egyszer nyílt szavam! Agg vagy és kapzsi életszomjial éled legvégső napjaid. Én érzem már holtzagod. Irtózom tőled, — szabadulni akarok, — vedd le rólam ölelő karod. Áldoztam érted többet, mint életet. . . . Tépett lélekkel esdek hozzád, eressz szabadon! Távolról — bárhol — imádni foglak, mint előbb; de így közel, itt e kalmártanyán, ahol eltűnt az Ember, — nem viszem tovább. . . . Mi köt, mi nyűgöz mégis úgy? Hisz a haza csak vagyon és ebből többet nyújt az idegen. Mennék és nem bírok. Mi tart; mi ez az átkos nagy erő? Óh vedd le rólam halódó karod, — a lelkem bocsásd, — így nem viszem tovább. . . .

Március tizenöt! Hideg zászlós ünnep, halottak napja. . . . emlékezés, lettél. Bűnös, ki rangodon tulbecsül. A világ nem lehet egészen a holtaké. . . . Erőtlen már a vén hazugság, mely álnokul hirdeti folyvást az eszimehullák imádatát. Vesszen a halódó kiált

eszme, hogy utat nyisson az új életnek. Mert új szabadság van uton felénk. A rög hatalmas megtörik. Az Ember joga visszajő. Új megváltás, a rögimádás helyén az igaz Emberszeretet.

* * *

Hazám, még mindig megdobban szívem neved hallatán. Nem hagylak itt soha, — nem! Pedig itt nekem mindenki idegen. Nincs senkim, — magam vagyok és félek, — lassan magam is elveszem. Idegenül nézem már olykor az arcom. Nem ismerem. Fáradtan vivom a végső harcom. Néha összeesem, elbágyadok. . . . Azután újra, újra ébredék és látom, hogy titok vagyok, izgató nagy titok. Nézem, — kérdelem, miért vagyok itt, mért éppen itt és honnan jöttem, — minek jöttem? Ki küldött, hiszen senki nem vár, senki nem örül jöttömön. Elfordulnak tőlem az emberek. Néha hitem kérdik. . . . én megmondom, hogy hitem a szeretet — s ők rohannak, sodorja őket a vak önzés, a féltő gyűlölet. Kérdve nézek utánuk, — azután újra nézem magam és meg nem ismerem. . . .

Titok vagyok, rejtélyes nagy titok. Óh, én láttam már e két szemet. Tűrés és kín van benne, meg mindenkit ölelő végtelen szeretet. Emberek, — én — régen — voltam már sok-

szor köztetek. Jól megnézzetek és ha talán felismernétek, ne forduljatok el tőlem, ne féljete. Nem egyedül jövök. Örömhirt, áldást hozok, nagy ajándékot. . . . A hazugság omladék hantján nőtem és szívvel jövök, új lánggal lobogok. A meghalt régi eszme engem keblén ringatott. Én nem döntöm le omló várakat. . . . A régi eszme gyermeke vagyok és én folytatam ami benne elfogyott; amit csak istenlánggal, csak én folytathatok.

Titok vagyok, — de nem én, csak bennem a gondolat. Én olyan vagyok, mint bárki más. A titok bennem csupán a látomás. Olykor elszorítanak a nehéz vívódások és élszenderedve, — az álomból mint Isten ébredék. Nem, én nem vagyok az, — de a hangom, az titok. S ha néha-néha vallomást teszek, azt mondom amit az Ur akar. És hangjának csak gyenge mását adhatom; mert mire eltűnik a tiündéri látomás s mire elmondom nektek álmodat, már szebbik fele elveszett. . . . Óh, én voltam már köztetek. . . . Siralom látni, ti oly sok idő múltán most sem vagytok Emberek. . . . Szabadítani jöttem, mert aljasabb szolgaság a vak önös nyűgnél nincsen. Én leoldom kintzó rozsdás bilincsetek. Megváltó új szabadság vagyok. Emberek, szeressetek!